

ZVON

LEPOZNANSKI LIST S PODOBAMI.

Leto V.

Na Dunaji 1. marca 1879.

List B.

Franc Preširen.

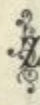
Drugi izdelek.

Odlični pesniki in pisatelji slovenski.

II.

Dr. Franc Preširen.

6.

 znano je, kaj se pripoveduje o pesniški zapuščini Preširnovi.

Jedni terdijo, da je zgorela na ognji, katerega jej je zakuril Preširnov izpovednik, dekan Dagarin; drugi pravijo, da se Dagarinu po nedolžnem očita to hudo delstvo.

Kaj je resnica, kaj pravljica?

Naravno je, da sem o tej preimenitni stvari posebno natančno preiskával in pozvedával. Iz mnogih prič, katere sem slišal, navajam tukaj tri. Vsi trije so čestiti možje, imen njih javno ne imenujem, ker v to nimam pooblastila in ker ne vem, ali bi jim bilo ljubo, ali ne.

Perva priča govori tako: „Da bi bil Dagarin ukazal sežgati tega kaj, kar je Preširen pisal, to ni res. To so si ljudje pozneje izmislili. O Preširnovi smerti o tem ni nikedó nič vedel. Slišal pa sem od tiskanih bukev, ker je več taci zapeljivih in zoper vero bukev Preširen imel, da je Dagarin dal Preširnu svét: da je najbolje, naj jih sežge. Prašali pa so ga tehant, če je pri volji, in je bil. In potem jih je sestra Katra, ki ga je gospodinjala, takoj na Preširnovem domu sežgala, tiste bukve“. Tako priča priprost meščan kranjski, ki je Preširna dobro poznal, a zadnje čase o bolezni z njim ni občeval.

Drugi mož, ki je bil ravno o bolezni Preširnovi vsak dan pri njem, pripoveduje mi tako: „Videl sem, da je zadnje tri dni, ko je Preširen popolnoma onemogel in opešal, iz prve sobe sestra

njegova Katra knjige in spise („šrifte“) ven nosila in v kuhinji žgala. Mislim sem si pač, da je to Dagarin ukazal, a moja dolžnost ni bila vtikati se v stvar, ki me nič brigala ni“.

Tretja priča, mož, Preširnu osoben prijatelj, ki je ves čas zadnja leta bil v zvezi z njim, priča tako: „Preširen je imel v svojem stanovanju predalnik s štirimi predali (Schubladkasten). V treh je hranil svoje knjige in spise v precejšnjem neredu. Tam notri so bili spravljene vsi njegovi rokopisi. Imel je to navado, da je vse pesmi, vse zabavljice, vse dobre dovtipe pisal na liste, četvert pole obsezajoče. Te je metal v tiste predale. In taci listov je bilo strašno veliko, kajti nobeden večer ni minul, da bi nam Preširen ne bil kakšne pesmice v kerčmo prinesel, ali pa v kerčmi ne zložil in takoj zapisal. Bile so večjidel zabavljice, časih prav slane in polne perečega ognja, kajti Preširnu bile so kakor nikomur znane vse tajnosti kranjskega mesta; vse je vedel. Pisal je tudi vsak večer doma, zlasti če je bil nekoliko vinjen. Jaz sam sem bil večkrat pri njem. Bilo je 5. ali 6. februarja 1849. okoli 10. ure dopoldne. Pošiljal sem mu večkrat kaj dobrega iz svoje kuhinje in ta dan mu sam prinesem skledico vinske juhe. Dušilo ga je že tako v persih, da je ni mogel piti. „Postavi na mizo, bom pozneje“. Meni se je jako mudilo domov. Grem. V kuhinji najdem Katro s polnim jebasom spisov (mit

einem Korb voll Schriften). Metala jih je na ogenj!

Jaz: Za božjo voljo, Katra, kaj pa delate?

Katra: I, gospod tehan! so mi rekli, da naj to-le požgem*.

Jaz: Tega pa ne! Nesite nazaj, počakajte, prišel bom popoldne ter pogledal, kaj je*!

A Katra se ne zmeni za moje besede ter le meče na ogenj. Jaz bi se bil roval z njo, a začujem Dagarinove stopinje; z njim se nisem maral sestati ter hitro odidem. Ko pridem popoldne, bilo je že vse požgano. Našel sem samo še dva zvezka drobnih pesmic, pisanih od Preširnovih roke, nekaj njegovih, nekaj Vodnikovih. Tista dva zvezka spravim v svoji štacuni; ko črez nekoliko dni pogledam vidim, da so mi tergovski pomočniki jednega popolnoma stergali, zavijaje v posamezne liste razni štacunski drobiž. Druzega sem dal prepisati gospé B. (zdaj v Zagrebu), vernila mi ga je, a zdaj sem ga nekam založil.....*

Relata refero. Serce se človeku v persih kerči, ko čuje take stvari!

Da je tedaj sestra Katra požgala dokaj knjig in spisov Preširnovih, to je gotovo; tudi to je gotovo, da tega — barbarskega čina ni izversila iz svoje neumnosti, nego, da jej je Dagarin tako ukazal, morebiti celo z dovoljenjem Preširnovim, morebiti brez njega, kedó vé? Dognati se ta stvar pač ne more nič več, ker so Preširen in sestra njegova in Dagarin že vsi trije pred božjo sodbo.

Tudi tega ne more nihče povedati, kaj in koliko je bilo požganega. Liričnih pesmi težko kaj, kajti najlepše zbral je Preširen l. 1847. v svojih „Poezijah“, katerih rokopis, kakor je prišel od censure, z nemškimi pesnimi vred je dobro

shranjen v Ljubljani. Pisma in nekoliko nemških in slovenskih, večidel že natisnenih, pesmi hrani dr. Bleiweis, kateri je bil te stvari dobil (od Dagarina?) menda s pristavkom, da to je vsa literarna zapuščina Preširnova. A požgali so najberž ves literarni drobiž Preširnov, zabavljičice osobne in politične, katere večidel niso bile nikoli namenjene javnosti, nego samo prijateljem v kerči. In tacih stvari je Preširen zadnje čase jako mnogo zložil, navajam exempli causa samo znano pesem na Majerjevo Ciliko, ki je šla na Vlaško v mesto Turin, na sv. Janeza Nepomuka in Bog si ga vedi, koliko še enacega!

Ali, ali — strah me obhaja, ako premišljam, da bi mej požganimi spisi utegnili tudi kaj večjega, lepšega, doversenejšega biti in da je Dagarin v svoji prenapetosti morebiti zapalil tudi eno povest in eno — tragedijo Preširnovu. Kajti, da je Preširen pisal daljšo povest, to je znano iz njega pisem do Čelakovskega. Celo imé se nam poroča, hotel jo je kerstiti „Nuna“ ali „Minih“. Kedó vé, je-li Preširen to povest doversil? In ako jo je spisal, kedó vé, je-li tudi res zgorela na literarnem kresu Dagarinovem?

In da je Preširen pisal veliko tragedijo, o tem némamo samo ustnega sporočila njegovih prijateljev, nego jasno pisano poterjilo od njega samega.

V „Novi pisariji“, natisnjeni v „Kranjski Čebelici“ II. l. 1831. pravi na 35. strani učenec:

„Romance zdaj pojejo in balade,
Tragedija se tudi nam obeta.
Sonete slišim peti pevce mlade“.

Učenec „Nove pisarije“ je Preširen sam, kateri edini je tisti čas na Slovenskem pel sonete, romance in balade; zategadelj tudi besede o tragediji morejo veljati

samo o Preširnu. In vprašam, kedó na Slovenskem bil je tista leta zmožen obetati tragedijo? Edini Preširen!

Pred seboj imam do sedaj še nikjer objavljeno pismo Preširnovu, pisano iz Celovca 7. marca l. 1832. Čopu. V tem pismu vpraša svojega prijatelja tako: „Schreibe mir, welches Metrum einer krainischen Tragödie am meisten conveniren würde: ob vierfüssige Trochaeen oder fünf- vel sechsfüssige Jamben; und sollte man die erste Versgattung reimen, oder assoniren, oder ungereimt lassen; dann ob die fünf- und sechsfüssigen Jamben zu reimen wären, und ob sie eine fixe Caesur haben müssten“.

In 10. marca 1832. piše zopet Čopu v pismu, dozdej še nikjer porabljenem: „Einen Plan zu einer krainischen Tragödie hätte ich fertig. Der Stoff wird reich an Handlung und Verwicklungen sein, ohne dass solche durch einen Intriganten herbeigeführt würden; jedoch dürfte er zu wenig tragisch befunden werden. Liebe wird das Hauptthema sein. Reminiscenzen an Tragödien oder auch Erzählungen werden schwerlich zu finden sein. Sobald ich mit der Prüfung fertig bin, will ich zur Ausarbeitung schreiten“.

In v poznejšem pismu omenja, da tragedija — „napreduje“.

To so vendar jasne, razumne besede!

Je-li doversil to tragedijo, in ako jo je res spisal, je-li tudi res Dagarin z njo zapalil svoj „kres“, kateri mu je v slovstvu slovenskem ohranil čuden spomin, to se morebiti nikoli ne bode moglo dognati.

A dasiravno je imela literarna zapuščina Preširnova tako žalostno usodo, vendar je možno, da se je marsikaj ohranilo, kar mislimo, da je že izgubljeno.

Imel je namreč Preširen, kakor da bi bil slutil, kaj se bode godilo z njegovimi rokopisi, to čudno in lepo navado, da je svoje pesmi, tudi take, ki so bile že tiskane, lično in krasno prepisaval ter svojim dobrim prijateljem in ljublim ženskam dajal v prijazen spomin. Tacih rokopisov je bil poln ves Kranj. Mnogo so jih potergali, ugonobili otroci in nevedni ljudje. A marsikaj se je ohranilo, morebiti marsikaj tudi tega, kar je zgorelo na „kresu“. Vsaka verstica bila bi nam sveta, a blažen tisti mož, ki bi nam našel tragedijo Preširnovu!

Sicer pa v pojasnjenje Dagarinovega barbarskega čina hočem povedati še to, da tiste čase bila je navada, prava bolezen — požigati posvetne knjige. Tako n. pr. je znano, da je jako izobraženi in zmerno misleči kanonik ljubljanski Jurij Zupan celo — pregrešnega Schillerja vergel v svojo peč. V rokah imam pisma Čopova, v katerih pripoveduje Kopitarju, da je Kastelec „Kranjske Čebelice“ dal tiskati 1200 knjižic ne zato, da bi je toliko prodal, nego ker vsi mislijo, da je bode duhovščina mnogo požgala. V drugem pismu zopet bridko toži Kopitarju, da kanonik Albrecht išče po deželi Dalmatinove biblije, da bi jo uničil („Albrecht sucht Dalmatine, um sie dem Volke zu entreissen, und hat deren schon vertilgt“).

A bodi-si, da je Dagarin požgal samo „zoper vero bukve“ Preširnovu, ali samo rokopise njegove; bodi-si, da je to storil z dovoljenjem pesnikovim ali brez njega: čestiteljem Preširnovim ostavil je nepozabljivo ime slovstvenega Herostrata slovenskega in vsakemu čestitelju Preširnovemu potemni se gotovo obraz, kedar bode čul imenovati — Dagarina.

7.

Preširna imenujemo stvarnika in ustanovnika slovenskega pesništva, in po vsej pravici; kajti Preširen je bil prvi, ki je slovenskemu pesništvu dal umetniški dovršeno, klasično vsebino; Preširen je bil prvi, ki je slovenskemu pesništvu stalno določil in osnoval pesniško mero; Preširen je bil prvi, ki je slovensko pesništvo obogatil s toliko množino raznovrstnih, pri vseh omikanih narodnih običnih, a nam Slovencem do tedaj še neznanih in nenavadnih pesenskih oblik, verzov, strof, kakor se nihče pred njim in nihče za njim.

Kar se tiče Preširnovih poezij vsebine, ne bom tukaj dalje govoril o njej, zlasti zategadelj ne, ker je pesnika Preširna že nekdaj drug l. 1866. v „Klasji“ tako korenito opisal in krasoslovski ocenil, da blagovoljnemu bralcu, ki se hoče natančneje seznaniti s pravim bistvom Preširnovih poezij, ne morem nič boljšega svetovati nego to: vzemi „Klasje“ v roke in beri! V vseh kritikah do l. 1866. poudarjalo se je samo to, da je Preširen nesrečen pesnik nesrečne ljubezni, a v „Klasji“ nam je bistro in jasno dokazano, da to, kar se je do tedaj terdilo, ni pravi pesniški značaj Preširnov, nego da je Preširen „pevec disharmonije med idealom in življenjem v podobi nesrečne ljubezni. Nesreča njegove domovine in lastna nesreča so posamezni deli vesoljne nesreče“!

A izpregovoriti mi je še nekoliko besed o Preširnu, stvarniku slovenskega pesniškega jezika, ker se mi zdi, da se ta stran Preširnovih zaslug nekoliko premalo pozna in poudarja.

Omenil sem bil že v teh novinah, kako se je Vodnik še boril s pesniško mero, in kako so njegove umetne pesmi večidel posnete po narodnih, tako da v njegovih poezijah nahajamo vse polno sledi narodnega pesništva. Bog ne daj, da bi to Vodniku štel v greh in napako! Saj ni moglo drugače biti! Vsak pesnik je kolikor toliko otrok svojega časa, sad svoje dobe, in Vodnik, ki stoji ravno na predelu mej narodnim in umetnim pesništvom, ni se mogel osvoboditi spominov narodnega pesništva; notranjo vsebino in vnanjo obliko svojim pesnim zajema iz njega. In baš zategadelj so njegove pesmi tako naravne, ljubeznjive, recimo: otroško nedolžne in priproste. A to ni njih napaka, nego njih prednost in prava posebnost. Tudi najnadarnejšemu pesniku bi ne bilo možno drugače peti v tistem času, nego je pel Vodnik.

A ni tako s Preširnom. Ta je prišel deset, petnajst let za Vodnikom. In koliko je napredoval, koliko izpremenil se v tem kratkem času slovenski jezik! Kajti tisto ni res, kar se tolikrat slisi, da mej Vodnikom in Preširnom ni nobedne zveze, nobednega prehoda. Malokdaj se je za našega jezika napredek storilo toliko, kakor prvih trideset let sedanjega stoletja. Pomisliti nam je samo, koliko slovnice je prišlo tista leta na svetlo: leta 1808. Kopitarjeva, l. 1811. Vodnikova in Franul de Weissenthurnova, l. 1812. Šmigočeva, l. 1824. Dankova, l. 1825. in 1830. Metelkova, l. 1829. Gutsman - Jarnikova; pomisliti nam je dalje, da se je za Francozov naš jezik začel javno učiti in da so l. 1817. na ljubljanskem liceju slovenščini osnovali svojo stolico, da je seme Vodnikovo začelo iti v klasje; da se je bil oglasil silni glas Ravnikarjev in da je cela kopa

verlih učencev Metelkovih našemu prostemu narodu pisala knjige, katere nam še dandanes služijo v vzgled in posnemo. In v tem času je rasel, v tem času se je učil Preširen, ki je z neumorno pridnostjo plemenitega, dovetnega učenca družil svojo čudovito duhovitost in silno nadarjenost za pesništvo. In ko se je bil l. 1830. oglasil s prvimi svojimi pozijami, njih glas ni bila nič več detoustna beseda Vodnikova, nego zrela beseda omikanega moža. Preširen nič več

ni dvomil in ugibal, kako bi pel, kakor prej Vodnik; nego jasno in bistro mu je bilo svojstvo slovenskega jezika: po ruskem in germanskem vzgledu vzel je prigras za podlogo in osnovo pevske mere. Nihče za njim ni poskušal tega pravila Preširnovega prekopniciti, nego ker je naravno in resnično, ker prija zakonom jezikovim, sprejeli so je vsi pesniki slovenski brez sile, brez ugovora; — vsi so šli za Preširnom.

Fr. Levéc.

(Konec prih.)

Ti veselo poj!

Le zeléni, senéni gaj,
Dúhti nad ménój;
Jaz kot vedel list sedaj
Mérijem pod tebjój.

Kaj ti, drobní tiček, dem:
Le veselo poj,
Poj, če tudi jaz sem nem
Stari znanec tvoj!

Ti lehkó imáš sercé
In lehkó perút,
Nič ne veš, kaj je gorjé,
Kaj obúp je ljút.

Rádostno, krepkó žgolíš
Verh zelenih vej,
Vedno v cvetji le živiš,
Srečen si vselej.

Ko si v južni zletel raj,
Bil je gaj zelén,
Ko priplaval si nazaj,
Spet je pomlajén.

Kaj ti mári, če molčí
Stari znanec tvoj?
Srečen hodi, tiček ti,
In veselo poj!

Meniš pač, da lanski list
Dom ti spleta še,
In da jaz sem vedno tist
Ko zdaj leta še?

Ti ne veš, da zimski čas
Cvet je naš umérí,
Ne, da je življenja mraz
To sercé mi stérí!

Toda, tiček, kaj zató,
Če umiram jaz?
Kaj, če cvetje prelepó
Vzel je zimski mráz?

Glej, zelén je z nova gaj,
Solnéno je nebó,
Zemlja cvete kot nekdáj
Živo in lepó.

Tiček, kvišku v zrak duhteč,
Pa skoz gaj zelén,
Pusti list na tleh ležéč
Vel in posušen!

X.

Mož z mačico.

(Dalje.)

Kaj pa menite, da sem jaz? Ne vem kaka posebna, redka prikazen, vredna, da jo pride človek gledat od daleč? Motite se, gospod; pred seboj vidite prav navadnega človeka, kakoršnega srečate lahko vsakih deset korakov na ulicah. Da sem izkusil kaj prav posebnega v svojem življenji, ne morem reči; kaj takega ali enakega, morebiti še bolj zanimivega bi vam lahko pravil ta in on v mojih letih, samo ko bi hotel; ali take reči se bolje ne pripovedujejo.

Zdaj je bil mož blizu; menil sem, da morebiti vendar le začne; a zastoj sem čakal. Poskusim torej zopet drugače.

„Recite, kar hočete; navaden človek niste, toliko že znam soditi ljudi po obličji, po govoru in vedenji. Vi ste mnogo videli, mislili in izkusili, morebiti tudi terpeli, da imate gotovo, določno mnenje o življenji. Od vas se človek v mojih letih lahko uči in jaz se hočem učiti. Saj veste, kaj zanima najbolj mladega, neizkušenega človeka; večna, skrivnostna uganka, vsak jo ugiblje, nihče je ne ugane, ali pa vsak drugače: kako vi sodite o ženski?“

„Ali se mislite ženiti?“

„Zdaj pač še ne tako hitro, ali pride čas, ko bode treba res kaj takega misliti, dobro premisliti; kaj bi mi svetovali vi?“

„Jaz? jaz mislim o tej stvari kakor Pavelj apostol, ki ne pravi ne dà, ne dà ne; pameten mož, ki se noče vtikati v take sitne reči; vsak zase, misli si, kakor si bodeš postlal, tako bodeš ležal.“

„Res pametna beseda, ki človeka ne veže na nobeno stran. To je precej tako, kakor je bilo tisto, ko sem vprašal nekedaj starega kmeta: Nu, stric, kaj menite, kako bo jutri? Mož pogleda na nebo, ter odgovori silno modro: Jaz bi dejal, da bo lepo — ali pa ne.“

„Veste kaj, gospod, da ne bodem prav tak kakor sv. Pavelj ali pa tisti vaš modri vremenski prerok, hočem vam vendar eno reči, morda bi vam utegnila kedaj koristiti; saj ste dejali, da se hočete učiti, in jaz sem star dovolj, da bi vas lahko kaj učil.“

„Hvaležen vam bodem, govorite.“

„Malo časa se še poznavam, mladi prijatelj moj; ali ko vas tako-le ogledujem in premišlujem, bal bi se skoraj za vas, za vašo prihodnjost. Različno so sestavljeni in mešani človeški značaji, Vi ste dobili, če se ne motim, malo preveč serca; zdi se mi, da ste nekaj fantasta, idealista, oprostite; saj to ni nič napačnega! Dober tergovca vi ne boste, morda še predober gospodar ne: jaz govorim, kakor mislim. Spominjate me nekega — mojega znanca; nekako podoben vam je bil po značaji: dober človek, tudi neumen ni bil, vsaj učil se je silno lahko, tudi duhovitega so ga imenovali nekateri, vse mu je prerokovalo sijajno prihodnjost. In morebiti bi bilo res kaj postalo iz njega, a imel je veliko napako: sè srcem je mislil, tako rekoč, dà, rekel bi skoraj: svet in življenje je gledal sè srcem. Dobro sem ga poznal; morebiti se še sam ni tako poznal kakor ga — zdaj jaz poznam. Edina ta napaka mu je vse izkazila. Naj

vam o kratkem povem, kako se mu je godilo, morebiti si lahko kak nauk posnamete iz moje resnične povesti*.

Mož pokliče zopet vina, potem začne pripovedovati:

„Moj znanec — da ne bo dete brez imena — recimo mu Lavrin, bil je iz precej premožne hiše. Imel je mlajšega brata doma. Ko sta mu bila oče in mati nanagloma umerla, prepustil je svojemu bratu domačijo izgovorivši si samo toliko, da bi mogel zveršiti svoje studije na vseučiliščih. To ni bilo mnogo, vendar součenci in rojaki njegovi največ ubožni, dejali so mu, da je bogat. In res je z lahka živel; njemu ni bilo treba, kakor drugim, kruha služiti si s podučevanjem. Knjige so bile njegovo veselje, v družčine je malo zahajal. Vendar je bil dober tovariš, rad je pomagal, kjer je mogel; in znanci njegovi so v zadregi dobro vedeli, kje stanuje: vračati med njimi ni bilo navade. A to le mimo gredé!

Nek večer — tako mi je sam pripovedoval — ko je sedel v kavarni in časopise prebiral, pogleda po naključji nekemu listu na zadnjo stran, kjer se beró navadno različna naznanila. Tu vidi silno ginljivo prošnjo neke vdove cesarskega uradnika, „ali ni usmiljene duše na svetu, da ji posodi trideset goldinarjev ter jo tako reši iz rok brezserčnega

oderuha“, itd. kakor že slovejo navadno enake prošnje. Pristavljeno je bilo napósled, kje žena stanuje. V serce sežejo té besede našemu Lavrinu. Brez pomiselka se napoti še tisti večer k ubogi vdovi — dvakrat pomaga, kedor hitro pomaga. Z veseljem je bil sprejet, ko je bil povedal, po kaj je prišel. Žena ni bila sama: mlada deklica, skoraj še otrok, je bila pri njej, njena hči, kakor mu je žena rekla. Lavrinu se je zdelo, da ni videl nikoli tako lepega dekleta! Mnogo solz je bilo prelitih tisti večer, ko mu je vdova razlagala svojo in svojega otroka nesrečo. To je: žena je mnogo jokala in njen gost si je tudi zdaj pa zdaj segel z roko po očéh. Deklica je mirno in tiho v kotu sedela, z nekim delom v roki. Zdaj pa zdaj se je zvedavo ozerla v mladega človeka, a hitro je povescila zopet oči, ko jo je on pogledal. Znamenja posebne žalosti ni bilo videti na njenem otročje-nedolžnem obličji. Srečna mladost, njeno oko ne razmeri še globočine in širine nesreče, ki jo obdaje s svojimi pogubnimi valovi! Tako si je mislil naš Lavrin in tolikanj bolj je bil ginen. Dal je ženi, kar je imel pri sebi, in obljubil ji je, da pride zopet drugi dan. Hvaležnost vdove je bila neizmerna: deklici migne, naj se tudi ona zahvali blagemu pomočniku. To je storila dèklica precej okorno.

(Konec prih.)

B. M.

Spomini s p o t a.

(Dalje.)

 tej priliki, ko so se versile obravnave glede na vodo, sprožila se je tudi beseda glede na zagrebska grobja, ki na prigorski strani okrožavajo mesto liki venec. Da to ne pospešuje zdravstva,

razumeje vsak. Zato je sklenil mestni zastop, da se vsemu mestu napravi veliko splošno grobje za vse vere in vse stanove. Primeren prostor našel se je na severo-vzhodni planoti, od mesta dosti

Romarska

Vi, ki hódite na sveto
Smárno góro, blagor vam!
Hválit' mater v nébo vzeto,
At gorjé odlašóvcam,
In tak dúšo svojo čertjó
De ~~se~~ it' opusté pred smórtjó
Róženkranc in litanije
Mólit, hválo pět Marije

Kadar v nóci ure svóje
Spolni Vsihsvétnikov dán,
Dokler zjutraj ne zapóje
Včasť Marije zvón glásán,
Gór na góro strášno zés je
Mértvoh hódijo procéje
Róženkranc in litanije
Mólit, hválo pět Marije

Vsih stanóv so trúme pláše
Tó se vídi, z njih oblék;
Vídijo se trúme ^{stole} násne,
Žída in hódnik vse oprék.
"Kído ste romarje vi, cudni!
In zdey mólite netrudni
Róženkranc in litanije
In pojéte časť Marije?"

oddaljeni. Novo grobje je že na toliko uravnano, da se onde že nekaj časa zakapajo mertveci. Semkaj bodo se tudi še letos iz Dunaja prenesli ostanki hervaškega pesnika Preradoviča, da bode po svoji želji počival v domači zemlji. Narod je v ta namen dobrovoljnih prispevkov že nabral do 7000 gld. Vsa stara grobja imajo se zapreti v kratkem, nekatera so pa že zaperta, odkar se je odperlo novo. Med zadnjimi je tudi zagrebski Père Lachaise, namreč grobje sv. Jurja. Zagreb je imel prej več grobij nego Pariz, namreč nič manj in nič več nego devet. Med temi je bilo tudi — na sramoto Zagrebu bodi rečeno — „bogečko grobje“, to je: pokopališče za uboge. Kos ledine pod Pantovščakom brez zidü, brez ograje! Vseobčna misel, da smert vse izenači, do nedavna za Zagreb ni imela veljave. Človek, ki je zamislil to grobje, nikoli ni prav v srcu pomislil, kar poje narodna pesem:

Ne znaju se kraljevi,
Ne poznaju carevi,
Ne nište se potrebni.
Ne ponose bogati.
Kad dojdemo na sudu,
Gde će Gospod suditi
Svim pravednim i grešnim.

Siromakom, ki so se morebiti vse svoje žive dni tolkli od nemilega do nedruga, dokler niso tu našli zaželenega počitka je sicer gotovo vse eno, kjer počivajo, ali.....

* * *

Hervati so bili tako srečni, da so iz silnih viharjev in potresov minulih stoletij rešili si državno samostalnost. Vse druge državne osnove, ki jih je osnoval Slovan na jugu, razpale so prej ali slej nekaj pod pritiskom vnanjih neprijateljev,

še več pa vsled neberzdane slavohlepnosti in proklete domače nezloge. Tu niti ne mislim na nas Slovence, ki se take državne samosvojnosti menda nikdar prav zavedali nismo. Na umu mi je carstvo serbsko in bolgarsko in kraljevina bosanska, države, ki so po versti podlegle silnemu turškemu navalu ter bile sterte in pogažene. Edini Hervati zastave svojega državnega prava nikdar niso izpustili iz rok, tudi po tem ne, ko so jim sè Stepanom II. izmerli domači kralji ter so vsled notranjih bojov bili prisiljeni zvezati se z Madjari. Ti zavezniki so sicer na vso moč izpodkopavali to pravo in bi je bili najrajše pokopali na vse veke. Da se jim to ni posrečilo, branila je pravna zavest hervaškega naroda, ki je pri vsaki priliki naglašal svoje posebno kraljestvo (regnum). Živ dokaz tej državni samosvojnosti sta dva veleimenitna državnopravna čina, namreč izbor Ferdinanda I. kot kralja hervaškega leta 1527. in priznanje pragmatske sankcije leta 1712.

No pri vsej tej pravni samosvesti je bilo politično življenje na Hervaskem neveselo ter je koncem preteklega in začetkom tekočega stoletja propadalo zmemrom bolj in bolj, posebno po tem, ko se je za Marije Terezije leta 1779. Madjarom posrečilo podreti glavni steber hervaške samosvojnosti, namreč kraljevo namestništvo. Madjarska samovolja zavladovala je potem široma po Hervaskem. Bana so jim sicer pustili, ali izbirali so ga Madjari in ti so že znali izbrati moža, ki Hervatom ni bil toliko ban, kolikor pobočnik ogerskemu palatinu. Shajal se je tudi sabor (deželni zbor), ki pa je navadno sedel samo dva ali tri dni. V njem se je šopirilo in odločevalo zgolj boljarstvo, a to je plesalo, kakor se mu je godilo

v Pešti; narod, čegar pleča so nosila v se deržavne dolžnosti, ni imel glasa v zboru. In če se je tudi kedaj kaj ukrenilo na korist domovine in je časih iz zbornice tudi proderla kaka graja na madjarsko brezobzirnost in silovitost, bilo je vendar s tem ubogemu narodu malo pomagano, kajti Madjari so že znali stvari tako obratiti, da ti glasovi niso prišli do najvišega mesta. „Vsa ta „gravamina“ pokopalo je ogersko namestništvo v svojem arhivu, od koder jih ni bilo več na dan.

Ako mogoče še žalostnejše je bilo narodno in književno životarenje. Ideja

narodnosti je spala še terdno. V hervaški „državi“ jezik hervaški ni imel nikakoršnih pravic, bil je jezik prostaski, dober za seljaka in težaka. Boljše verste ljudje so se ga sramovali; umeli so ga sicer, toda govorili so ga samo za silo in v sili. Po vsih uradih, v skupščinah in na saboru gospodovala je latinščina, v društvenem življenji pri ženskih odzvanjala je povsod nemščina, pri moških latinščina in nemščina. Mestne šole bile so nemške, gimnazije latinske, ali kakor so tedaj govorili: dijačke.

Fr. Poljanec.

(Dalje prih.)

Za zimski večer pri peči.

(Dalje.)

Ali pa, ko bi ti zdaj le kedo sè solnca hotel na glavo pljuniti, pretekel bi lep čas, predno bi njegova želja na tvojo glavo pala! Mej tem bi se ti lahko oženil, če nisi že prestar, dobil otroké in ko bi bilo kaj hčér v mes, morale bi biti on čas, ko bi ona mokrota na tvojo glavo poknila, že omožene, ali vsaj za ženine bi morale po večem že vedeti, in sicer enkrat zato, ker je v tem preteklo celih 25 let, drugič pa zato, ker bi ti vsak pošten človek privoščil veselje, videti pred svojo smertjo svoje hčere omožene. Debelo čepinjo bi moral imeti, če ne bi ti je ona mokrota sè solnca doli, s tolike višočine, prebila.

Daleč je torej do solnca. Po železnici pa bi se 350 let vozilo in tako kratko málo se ne sme zanikati, da se zanamci ne bodo morda sè zemlje na solnce vozili, „ko jajce več ko puta vé“. Rojen zemljan bi poslednje postaje se ve da ne doživel.

Drugače bi se stvar ne dala dovesti do konca, ljudje bi se morali potoma ženiti, otroke dobivati (samo ženske namreč) postati stari očetje. Tako bi prisopihal kak pozen vnuk na zadnjo postajo: Station Sonne, aussteigen meine Herren! Na drug jezik še misliti ni. Telegraf pa bomo vsakako proti solncu izpustili. Kam naj kole zasadimo, to bodo naši inženerji že prej ali pozneje na dan spravili in ljudski učitelj zastavil bo šolarčku tretjega ali četrtega razreda morda to le nalogo. Telegrafni koli stoje po 80 čevljev narazen, koliko jih je od nas na solnce. Če bo deček premeten in mu bo sicer kreda prav pisala, odrezal se bo moško: 8400 milijonov kolov. In potem bo učitelj družega za ušesa iz klopi k tabli izvlekel: Kolik bi moral biti gozd, na katerem bi zrasli ti borovci in te smereke, ko bi stalo po čevljev drevo od drevesa. Če bo imel tudi ta srečo,

dejal bo: Kranjska bode premajhna, ko bi bila 4krat tolika kakor je, bila bi nekako prav.

Kaj ko bi bili gori ljudje in živali in rastline in reke, in gore in mesta itd.? Nemogoče ni. Arago, veliki francoski učenjak, djal je „če me kedó vpraša, kaj menim, je-li na solncu živo, tako kakor tu na zemlji, rečem mu, da ne vem, a mogoče se mi zdi, da so gori ljudje in je živina. Zakaj bi ne bili*?! Herschel, ki si je tudi glavo belil s tem in mnogo kaj uganil, kar ne pride človeku kar tako vsak dan na misel, verjel je za terdno, da imamo človeške brate. A Bog nas varuj tacihi bratov.

Ko bi se danes ali jutri s kom srečali in bi nas po herbtu kurji pot polil, ne smelo bi se nam prezelo očitati, da smo bojazljivi. Tacega velikana se smé vsak brez skerbí prestrašiti. Mi zemljani smo povprek, recimo, kacihi pet čevljev visoki, solnčani pa v primeri z velikostjo solnca 560 čevljev, namreč: 112krat je na solncu od poveršja do srede dalj, nego je to pri nas na zemlji. Smereke kakor rasto pri nas, zalegle bi jim ravno prav, da bi si z njimi zobe trebili, če se jim je zaplelo pri kosilu kaj mesa vanje. Na zemlji bi si ne mogli urezati romarske palice; prenizka drevesa imamo.

(Konec prih.)

Sé svetega Stefana stolpom na Dunaji, ki se šteje med najviša poslopja po zemlji, bi se jim morda postreglo. Če imajo gori tudi vojake in vojske in pri nabiranji vojakov postavno mero, kakor jo imamo pri nas, poterjevali bi mladeniče, da jih čez persi 15 zemljanov komaj obseže. Tak bi na zemlji z izrovano smereko celo vojsko natolkel, da bi imela dosti. Tacemu trupu se spodobi velika roka in velik perst, dolg sedem čevljev in pol in tako debel, kakor najkrepkejši zemljan čez persi. Na dva seznja štejemo pet korakov, solnčan pa stopi enkrat 8—9 seznjev daleč sé svojimi dolzimi bedri. Na solncu bi nas polovili — ko bi kedaj gori prišli — in nas privezali na veržico k uram, ali nas pa v tičnike dejali, kakor paglavci črnega murna, pa pazni bodo morali biti, sicer jim bomo umerli mej debelimi persti. Tamošnji učenjaki, če jih sploh kaj imajo, nas bodo ogledovali skozi povekšalno steklo, če bodo hoteli zaslediti usta in nos in oči in take drobnosti človeškega života. Če bo imel takrat (ko se bode sé zemlje na solnce hodilo) namreč, kak slovenski list tudi gori naročnike, tiskati bo moral debelo, da bi pri nas lahko slepi brali. En groš na desetak, da bo tiskarsko črnilo podražil!

Ivan z Verha.

Pogovori.

V.

Do sedaj mi ni prislo od mojih nasprotnikov, skritih in očitnih, nič odgovora ne ugovora proti temu, kar sem razložil v svojih zadnjih „pogovorih“.

Tolikanj bolj sem torej prevérjen, ne da sem jih morebiti prepričal, kaj takega še nameraval nisem, prevérjen sem samo, da moji razpravi precej to ugovarjajo

kar sem jim proti koncu sam v usta položil. Predobro namreč mi je znano, kako mišljenje gospoduje sedaj, ne v večini slovenske inteligencije, nego samo na poveršji našega narodnega gibanja; zato hočem dalje govoriti, kakor sem začel.

Kakor se nam priča, da so malo pred Kristovem rojstvom vsi narodi v upu in trepetu čakali neke velike dogodbe, katera se ima skoraj roditi iz časa krila in svetu lice izpremeniti, tako se v naših časih bolj in bolj širi in uterja prepričanje, da se bliža človeškemu rodu velik prevrat, kakoršnih je svet do sedaj samo še malo doživel; morebiti strašen, kervav, velikanski boj, kakoršnega še ni bilo do današnjega dne! Stari stebri našega družabnega življenja pokajo in se majejo; na duri nam terka strašno „socijalno vprašanje“, razbije jih, ako se mu ne odpró. A to ni vse: dva svetova sta si približala se, vzhodni in zahodni, sovražna velikana! vsak svoje moči zbirata, da se skoraj sprimeta in udarita, čegava naj bode svetovna oblast. Tu stoji stari svet: germanstvo z romanstvom, na drugi strani mlado — slovanstvo! Barbarstvo, divjaštvo, surovost preti „z jeklenimi koraki“ pogaziti in porušiti vse, kar si je s tolikim trudom v stoletjih pridelalo in priborilo človeštvo. Na noge, orožje v roke! kličejo zapadniki, branimo človeško omiko! — Če je tako, kakor govoriš, poreče se mi, in res se nekaj takega pripravlja: boj mora priti in pride, silen, odločen boj, v katerem pokaže slovanstvo svojo moč, maščuje se za svoje sto- in stoletno hlapčevanje, svojo moč pokaže in z močjo pravico, ker pravico ima na svetu kedor ima moč — če je to res, kaj naj si posnemajmo iz té resnice? Kriv je tvoj nauk; ti hočeš, da naj se

blažimo, to je mekušimo! Terdega, neusmiljenega serca nam je treba, samo v takem serci biva pogum! Združimo svoje moči: brat z bratom, rod z rodом! pripravljajmo se na boj, vadimo se v orožji: ne serca blažiti, meče brusiti je čas. In kader bode vse pripravljeno in gotovo, tedaj zagermimo: Naprej zastava Slave! Ko bode v prahu ležal sovražnik, ko bode pogažena, uničena njegova puhla, červiva kultura; tedaj se začne nova doba, doba slovanska, tedaj — poskusimo s tvojimi nauki!

Kedó more reči, da ni to iz serca govorjeno mnogim pri nás in drugjé, mnogim, ki se imajo za edino prave Slované! Tak Slovan jaz nisem, ne morem biti; tako slovanstvo ni po mojem sercu; to ni slovansko, to je džingiskansko! Ko bi bilo to zares slovanstvo, ali nas potem krivo sodijo naši nasprotniki, ko z nami strašijo svet rekoč, da je boj proti slovanstvu boj za omiko, sveti boj za človeštvo, kateremu se ne sme nihče odtegniti, kedor hoče zaslužiti ime blagega moža? Žalostno, ako bi bilo tako, a jaz sem prepričan da ni. Svetu se ni bati slovanstva kakor požrešne pošasti, katera vstaja iz goste tmine in preti ugonobiti dela človeške omike. Jaz ne verujem, da nam pride velikanski boj, kateri se nam prerokuje; vsaj ne kervav boj, ki pušča smert, solze in puščavo za sabo. Slovanska doba napoči kedaj, to je upanje moje; a ona bode doba mirú in bratovske ljubezni, zlati vek človeškemu rodu. Res je, treba nam je tudi materijalne moči, treba telesnega blagostanja; slabosti in siromaštva svet ne spoštuje; in mi hočemo njegovo spoštovanje; a perva je duševna krepost. Pripravljajmo se torej za véliko trenotje, za naš vzvišeni poklic: v eni roki orožje, v drugi orodje, s katerim

zidajmo sijajno poslopje nove kulture! Ne z mečem in ognjem kakor mohamedanstvo, z evangeljem ljubezni kakor kristijanstvo pridobimo si svet! Slovanstvo naj ne plaši in straši kakor nočna mōra izobraženega sveta, zaupno, kakor v obljubljenega odrešenika naj blagi duhovi vseh narodov vanj obračajo svoje oči. Dà, odrešenik terpečemu človeštvu bodi slovanstvo; samo ono je poklicano, da reši, kakor se mora edino rešiti — socialno vprašanje.

— To je vse prav lepo, poreče se mi, a to so prazne sanje pesnika idealista! — Ta ugovor mene ne moti. Nemec veli: otroci in norci govoré resnico; jaz pa pravim: resnico govoré pesniki, idealisti! Kar je skrito trikrat modremu državniku, to vidi često bistro pesnikovo oko! O ti tolikanj hvaljeni praktični razum, kako si ti često kratkoviden! Imenovati mi ni treba moža, ves svet ga pozna, moža, kateri je živa priča, kako resnične so té moje besede!

Ne, kar pravim, to niso „pia desideria“, pobožne želje. Matematično in statistično se to res dokazati ne dà; ali znamenja so njemu, ki ima oči, da jih vidi, znamenja, katera pričajo, da ima slovanstvo v svojem serčnem jedru kali onim idejam, katere mu jaz pripisujem. Pustimo mladike in veje, poglejmo deblo slovanskega drevesa; ózrimo se v največe, v edino merodajno pleme slovansko. Veselo ni vse, kar tu vidimo; mnogo je bolnega mnogo gnjilega, mnogo kar odvrāča poveršnega opazovalca. Ali kedor pogleda narodu na dno, kedor opazuje z nepopačenim očesom družinsko in družabno življenje njegovo, videl bode one kali, o katerih sem govoril, kali lepše bodočnosti, nove omike slovanske. Takó se ne zdi mordā meni samemu, tako sodijo

možje, kateri so opazovali in premisljevali ta narod, med njim več let bivajoč; oni so prisli po svojih izkušnjah in preiskavah do istega, kar sem našel jaz tako rekoč intuitivno: oni prisvajajo slovanstvu isti vzvišeni poklic, katerega mu prisvajam jaz. To je moja tolažba! —

Zdaj, ko je že skoraj prepozno, vidim, da tako razpravljanje ne pristoji leposlovnemu listu, zlasti ne na tem mestu. Tu ni moči človeku vsega tako povedati, kakor bi rad, kakor bi zahtevala stvar. Morebiti bi bilo bolje, da bi ne bil začel; vendar kar sem zapisal, naj ostane; ta ali ón me bode umel.

Onim pa, kateri mi porekó, da jim tu ne pravim nič novega, da so vse to že nekje slišali, odgovarjam: Res je tako; vse to je že nekako povedano, samo z drugimi besedami, raztreseno po raznih mojih spisih, tu bolj skrito, tu bolj očito: a najbolj so té misli izgovorjene v pesmi, ki je že stara čez četert stoletja; to je v našem tako naglo živečem času lepo število let. Tako sem mislil tedaj, tako mislim zdaj.

Pesem pa je ta:

Mojemu narodu!

Narodi boje bijejo kervave,
Zemljó oblastno z mečem si delijo;
S kervjó in jeklom pišejo postave
Narodom, kateri v sužnosti medlijo;
Kervavi lovor si vijó krog glave,
Pridóbljen z jokom vdóv in podertijo;
Brat z bratovo kervjó si piše dela,
Da slava njih na veke bi živela.

In ti moj rod? — Kjer sodijo osode
Naródom se, tam glas se tvoj ne čuje;
Trobojna tvoja kdaj zastava bode
Vihrala tam, kjer bojni bog kraljuje?
Kdaj ti ponosno vodil boš narode,
Ki tuj gospod sedaj ti gospoduje?
O ne žalój, če ti je kriva sreča:
Namenjena je tebi slava večā!

Glej! koderkoli se oko ozira,
Razsaja maščevanje, serd, krivica;
Mogočni brata slabjega zatira,
Terpi človeštva večja polovica:
Sovraštva svet je poln in poln prepira,
V temó zavita sveta je resnica;
Kdo v brán se stavil bode sili jezni,
Kdo luč prinesel bratovske ljubezni?

Ti rod moj, mili rod! ti hudobije,
Sovraštva razdejal boš carstvo kléto.
Komú pač v persih blažje serce bije?
Komú za brate svoje bolj unéto?
Ti boš pomiril smertne razpertije,
Prinesel ljudstvom bratoljubje sveto;
Tvoj bode venec zmage nekervave;
Naprej, moj rod! — „Naprej zastava Slave“!

S.

Vadnica.

5.

Verba.

U. J. Verba pri potoku
Žalostno sameva,
V njenih vejah tica
Mile pesmi peva.
Veje njene nizko
So se pripognile
Ko da bi potoku
Skrivno bol tožile.
Potok pa po dolu
Urno dalje lije,
Sreberno smehljaje
Se po polji vije.

Kaj ne da, gladki verzi? Prav prijetno se bere drobna pesmica; malo verstic, vendar človek ničesa ne pogreša; situacija je določno risana, misel jasno izražena. Kedor je prijatelj tej posebni verstvi poezije — po znani Heinejevi „Ein Fichtenbaum steht einsam“, njemu bode gotovo ugajala ta pesmica; motiti bi ga morebiti utegnila samo beseda „sreberno“, ki ni tu prav na pravem mestu. In vendar človek ne more biti vesel té poskušnje mladega pesnika; celo reči se ji mora, da je brez vse pesniške vrednosti. „Kaj pa je tebe treba biló“? Tako bi človek pozdravil to prijetno dete mlade muze. Ta „verba“ ni zrasla pesniku na lastnem polji, gosp. U. J. jo je vzel iz Jenkovega verta in presadil v svojo ograjo. Vsa ta pesmica je posneta po Jenkovih „Obrazih“, ponarejena po duhu in po obliki: število kitic in vèrzov, rimanje, kompozicija vse kakor tam!

„Tak v večernem mraku
Mehka lipa plaka,
Terdi hrast se smeje,
In nje pada čaka“.

ali pa:

„V joku svojo zgubo
Človek Bógu toži,
Slavec, drobni slavec
Pa vesele kroži“.

Poglejmo drugo pesem:

Breza.

Jutro na izhodu
Jasen dan oznanja,
Noč podi in kliče
Vse stvari iz spanja.
Kmalo se pozdravlja
Vsa narava živa;
Samo v gori stoka
Mlada breza kriva.
Burja šibke veje
Njene je pobrala,
Strela ji po noči
Deblo je razklala.

Ta „breza“ je prava rodna sestrice oni „verbi“; in njej veljá, kar smo rekli oni. Vendar bi nam bila perva še ljubša; tu nam ne ugaja konec. Tu je pesnik svoji ubogi brezi nakopal preveč priglavitve; burja sama, ali pa strela bila bi dovolj.

Kako torej? Ali mladi pesnik ne smé posnemati za poskušnjo, da se vadi in uri? Saj tudi slikarji najprej posnemajo dobre izvirne podobe. Nam se ne zdi, da bi bilo to potrebno pesnikom, kakor je morebiti slikarjem; gotovo pa je to, da take posneme niso nikako za javnost. Vendar mladi pisatelj naj se ne dá strašiti tēm našim besedam: pesniško obliko ima že zdaj v svoji oblasti, za gradivo, vsebino, bode mu skerbalo — življenje!

S.

Slovenski glasnik.

— Današnja podoba. Čč. bralci Zvonovi bodo pač nekako čudno gledali, ko jim pride zopet Preširnova podoba, malo drugačna, pred oči. Recimo nekoliko besed v pojasnilo té prikazni. Čč. bralci nam bodo radi verjeli, ako jim rečemo, da nam je bila Preširnova podoba posebno pri serci. Ko smo dobili prvo iz umetnikovih rok, zdelo se nam je, da ni prav tako dobra, kakor je bila Vodnikova, katera se mu je res prav posrečila. Dali smo jo torej delati še enkrat. Ta drugi izdelek je prišel v Zvon. A potem, ko smo brali, kako nam popisuje gosp. Levec pesnikovo obličje, zdelo se nam je zopet, da bi utegnila morebiti vendar prva v nekih ozirih še boljša biti. Prišlo je pa še nekaj družega. Spis o Preširnu se je gosp. pisatelju tako raztegnil, da ni imel dovolj prostora v dveh številkah. Treba ga je bilo torej nadaljevati v peti številki; v tej pa zaradi tega nismo mogli podati podobe družega pisatelja, kateri bi bil zdaj na versti. V tej zadregi smo se odločili, da podamo našim bralcem prvi izdelek; naj sodijo sami, kateri bi utegnil biti boljši.

Na deveti strani podajemo danes „fac-simile“ po Preširnovem rokopisu, katerega nam je gosp. Toma Zupan, profesor na gimnaziji v Kranji prijazno poslal v ta namen. Pesem, „Romarsko“, katere prvo polovico smo posneli, imela je do Preširnovih slavnosti v Verbi, pesnikova sestra Katarina, ki mu je gospodinjala bivajočemu v Kranji; ta dan jo je podarila gosp. Ivanu Zupanu, prof. na Reki, v pripoznanje njegovega takratnega truda, in on jo je dal svojemu bratu. O tej priliki javno izrekamo gospodu profesorju Tom. Zupanu svojo serčno zahvalo za njegovo prijaznost, da nam je poslal, razen imenovanega rokopisa, tudi Vodnikovo podobo in nam preskerbel S. Jenkovo fotografijo, morebiti edino, katero je še najti.

— Slovensko literarno društvo na Dunaji. Té dni so osnovali slovenski dijaki na Dunaji novo društvo, kateremu je namen: „gójiti slovensko slovstvo in se vaditi vrednosti in umetnosti v društvenih zborih. Društvo bo tedaj samo sebi šola, v kateri se bodejo udje urili in pripravljali za delovanje na slovstvenem

polji. V vseh podjetjih vodijo društvenike samo taki vzori, kateri edino koristijo po njih prepričanji slovenskemu narodu. Lepe besede pesnikove: „Sveto služimo sveti domovini“, bodo društvu vedno pred očmi.

Društvo zboruje na mesec dvakrat, oziroma na potrebe trikrat ali štirikrat. Na vsakem zboru mora biti na dnevnem redu berilo ali pogovor o kakoršni koli prikazni na polji vednosti in umetnosti.

Ker je društvu za razne namene potreba gmotne podpore, vabi drage rojake, da ga podpirajo kot ustanovniki in podporniki. Ustanovnik je vsakedo, kedor podari društvu deset gold. Podporniki plačujejo dva gold. na leto*.

Mlademu društvu načelu so naslednji gospodje: Predsednik: Anton Terstenjak. Podpredsednik: Josip Hubad. Tajnika: France Podgornik, Karlo Štrekelj. Odbornik: Janez Šubic. Blagajnik: Matevž Suhač. Knjižničar: Davorin Hostnik. — Svoj sedež ima društvo na Dunaji, III. Schützengasse 24.

„Zvon“ se zлага z načeli, katera nam razvija društvo v svoji „spomenici“, želi mu vsestranske podpore, udom njegovim priporoča delavnost in bratovsko zlogo, potem hode društvo obrodilo plemeniti sad, katerega si samo obeta, na korist in veselje slovenski domovini.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. L. Gr—c na R. Zakaj je tako majhna vaša podoba v zadnjem „Zvonu“? Predpust je tega menda kriv, ali kedó? mi vsaj gotovo ne. Ker ste nam jo poslali svinčnikom risano, morali smo jo izročiti svojemu risarju, da jo naredi s kredo in to v enaki velikosti! Pozno nam jo pošlje — tako majhno. Vernemo mu jo, naj jo še enkrat naredi, za celo stran. Odgovori nam, da je prepozno; kaj smo hoteli? Tako se nam godi, milujte nas in pošljite nam skoraj zopet kaj lepega.

NAZNANILO.

Dobivajo se še „Zvona“ letn. 1876, 1877 in 1878 (brez podob) mehko vezani po 2 gold. 50 kr.; terdo vezani po 3 gold. in „B. Miran's Gedichte“ po 50 kr. pri uredništvu „Zvona“.

„Zvon“ izhaja 1. in 15. dan meseca; naročnina 5 gold. za vse leto, 2:50 za pol leta; Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Währing, Herrengasse 74.